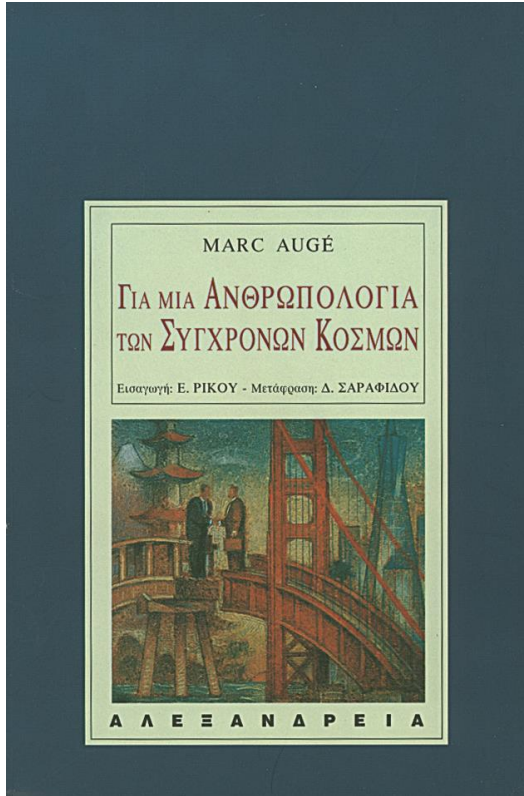

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Μαρκ Ωζέ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΚΟΣΜΩΝ

Εισαγωγή: Ελπίδα Ρίκου,
μετάφραση: Δέσποινα Σαραφίδου

ISBN 960-221-172-5 – σχήμα 21x14 – σελ. 238
– έκδοση 1999 – τιμή 18,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Κάθε άνθρωπος σήμερα έχει τη συνείδηση πως ανήκει σ' έναν κοινό κόσμο. Είμαστε όλοι πια σύγχρονοι. Η ανθρωπολογία δεν μπορεί να αποφύγει αυτό το δεδομένο, ταυτόχρονα όμως βρίσκεται μπροστά σε μια πολλαπλότητα που διατηρείται ή επινοείται εκ νέου.

Σε μια εποχή όπου γίνεται λόγος για «παγκοσμιοποίηση του πολιτισμού» και μαζί για «σεβασμό των διαφορών», η ανθρωπολογία είναι αναγκαία και δυνατή περισσότερο από κάθε άλλη φορά. Αναγκαία, ώστε να αναλυθεί η κρίση του κοινωνικού νοήματος που εκδηλώνεται πλέον σε ολόκληρο τον κόσμο. Δυνατή, στο μέτρο που η θεωρητική της παράδοση, η μέθοδος και το αντικείμενό της (η σχέση με τον άλλο, όπως συγκροτείται στους άλλους) της επιτρέπουν να προσαρμόζεται στις αλλαγές κλίμακας που χαρακτηρίζουν την «υπερνεωτερικότητα»: επιτάχυνση της ιστορίας, συρρίκνωση του πλανήτη, εξατομίκευση των ανθρώπινων πεπρωμένων.

Ξεκινώντας από μια επανεξέταση των σχέσεων της ανθρωπολογίας με την ιστορία και από μια κριτική των θεωριών που προκρίνουν άλλες την ταυτότητα και άλλες την πολλαπλότητα των ανθρώπινων κοινωνιών, ο Marc Augé διερευνά ορισμένα φαινόμενα που χαρακτηρίζουν τον καιρό μας: τα μαζικά μέσα και την επικοινωνία, την πολιτική τελετουργία, τις νέες ή ανανεωμένες λατρείες, τον διευρυνόμενο αστικό χώρο. Αναδεικνύει έτσι την παρουσία και τη σημασία μιας ανθρωπολογίας των σύγχρονων κόσμων, ευαίσθητης στους μύθους, τις τελετουργίες και τις πρωτόγνωρες διαμάχες της επικαιρότητας.

Εποχή τεχνολογικής επανάστασης στον τομέα των επικοινωνιών, η υπερνεωτερικότητα χαρακτηρίζεται, σύμφωνα με τον Marc Augé, από μια τριπλή «υπερβολή» που επηρεάζει το χρόνο, το χώρο και τις κοινωνικές σχέσεις: η ιστορία επιταχύνεται, ο πλανήτης συρρικνώνεται, τα ανθρώπινα πεπρωμένα εξατομικεύονται. Πολλοί, «σύγχρονοι» μεταξύ τους, «νέοι κόσμοι», δυσπρόσιτοι αλλά όχι πια εξωτικοί –κόσμοι του εδώ, της «διπλανής πόρτας» που ανοίγει, μέσα από μια οθόνη, στην άλλη άκρη της γης, κόσμοι του τώρα όσο και του άλλοτε ή του αύριο–, διεισδύουν ο ένας στον άλλον, κρατώντας μέσα στο πλέγμα τους ολόκληρο τον πλανήτη.

Έχει σημαίνει λοιπόν η ώρα μιας γενικευμένης ανθρωπολογίας της συγχρονικότητας. Για να διατυπώσει ορισμένες προτάσεις σ' αυτή την κατεύθυνση, ο συγγραφέας εκκινεί από την πραγμάτευση των σχέσεων ανθρωπολογίας και ιστορίας, ανασκευάζει τις προβληματικές της συναίνεσης και της μετανεωτερικότητας, επαναπροσδιορίζει την τελετουργία, και ειδικότερα το πολιτικό τελετουργικό, ως αντικείμενο της ανθρωπολογίας και εξετάζει, τέλος, τρία κρίσιμα φαινόμενα όπως τίθενται στον σημερινό κόσμο: το άτομο, τη θρησκεία και την πόλη.

Οργανικά συνδεδεμένη με το όλο μεταφραστικό εγχείρημα, η συνέντευξη που παραχώρησε ο γνωστός γάλλος ανθρωπολόγος στην επιμελήτρια της ελληνικής έκδοσης υποδεικνύει τις αφετηρίες, τις αναφορές και τις προεκτάσεις αυτού του κειμένου. Ο έλληνας αναγνώστης μπορεί έτσι να ενημερωθεί από πρώτο χέρι για ορισμένες εξελίξεις στο χώρο της ανθρωπολογίας, ιδιαίτερα της γαλλικής, και να εξοικειωθεί με την οπτική της «συγχρονικότητας». Μια τέτοια ανθρωπολογική οπτική φαίνεται απαραίτητη σήμερα που η κοινωνία μας οφείλει να επαναδιαπραγματευτεί τις σχέσεις της με τον «ξένο», τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της, έτσι ώστε ο λόγος περί ταυτότητας να μην παραγνωρίσει την ετερότητα και η καταφυγή στη βία να μην καταδικάσει οριστικά την πολιτική πράξη.